

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, r.

Znak: WZPS-3.431.7.13.2023.ML

Pani Adrianna Narkun
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Białogardzie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285) inspektorzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie przeprowadzili w dniach 12-14 kwietnia 2023 r. kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki opisane zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 6 marca 2024 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie oceniono pozytywnie.¹

Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie jest od 1 marca 2019 r. Pani Adrianna Narkun.

W Ośrodku zatrudnionych jest 21 pracowników, w tym 4 pracowników socjalnych. Gmina Białogard liczy 7.123 mieszkańców. Ośrodek w dniach kontroli spełniał zatem warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tys. mieszkańców.

Dyrektor oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie posiadają odpowiednie kwalifikacje, wymagane przepisami art. 116 ust. 1, art. 156 oraz art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w kontrolowanym okresie pracownicy socjalni GOPS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Rada Gminy Białogard podjęła Uchwałę Nr XXVI/163/2016 z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białogard na lata 2016-2025. Realizacja Strategii jest monitorowana. Corocznie sporządzane jest sprawozdanie z realizacji - ostatnie *Sprawozdanie Roczne za 2022 r. z realizacji Gminnej Strategii*

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Białogard na lata 2016-2025. Przeprowadzono również Ewaluację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Białogard na lata 2016-2025.

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej GOPS w Białogardzie corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę przekazano Radzie Gminy w wyznaczonym terminie.

Zgodnie art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie *Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach MRiPS-03-R*. Ponadto GOPS w Białogardzie sporządza corocznie *Sprawozdanie z działalności*. Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, okresowe, celowe, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”) i niepieniężnych (usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kierowanie i odpłatność za pobyt w DPS, udzielanie schronienia). Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Podczas kontroli ustalono, że przyjęte wnioski o udzielenie pomocy oznaczone zostały datą wpływu. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja była kompletna, przejrzysta. Terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, poprawnie ustalano w nich sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Akta spraw zawierały również w razie konieczności dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Na terenie Gminy Białogard nie funkcjonują schroniska dla bezdomnych, nie ma również noclegowni, ogrzewalni ani innych placówek dla bezdomnych. W celu zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym Gmina Białogard zawiera umowy z ośrodkami wsparcia z terenu innych gmin. W roku 2022 zawarto umowę w sprawie świadczenia schronienia przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie. Umowa obowiązywała w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. W dniu 27 grudnia 2022 r. zawarto umowę Nr 1/2023/SCH z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie o świadczenie usług schronienia dla osób bezdomnych z terenu Gminy Białogard w 2023 r. (od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.).

Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej *wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach*”. Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż *gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania*. GOPS w Białogardzie dokonał w dniach 12 stycznia 2022 r., 15 marca 2022 r. oraz 28 marca 2023 r. zgłoszenia do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla bezdomnych.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,

a od 1 listopada 2023 r., zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej - mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Z informacji przedstawionych przez Dyrektora GOPS w Białogardzie wynika, że na dzień kontroli Gmina Białogard nie posiadała mieszkania chronionego, jednak była w trakcie przekształcania na ten cel lokalu mieszkalnego znajdującego się w miejscowości Podwilcze 43/2. Po zakończeniu kontroli, a przed sporządzeniem protokołu z kontroli - Dyrektor kontrolowanej jednostki powiadomiła zespół kontrolujący o ukończeniu prac związanych z utworzeniem i wyposażeniem mieszkania wspomagane na terenie Gminy Białogard. Przewidywany termin zakończenia wszelkich formalnych procedur (jak podpisanie umowy na dostarczenie energii elektrycznej oraz wprowadzenie stosownej uchwały Rady Gminy Białogard) przewidziano na marzec 2024 r. Odstępuję zatem od wydania zalecenia w tym zakresie.

Rodziny z terenu Gminy Białogard pozostawały 2022 roku w trudniej sytuacji życiowej i korzystały z pomocy Ośrodka głównie z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. Zgodnie z danymi zawartymi w *Sprawozdaniu rocznym MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach* w 2022 roku - wsparciem Ośrodka objęto 165 rodzin (391 osób w rodzinach), a decyzją przyznano świadczenia 296 osobom. Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono 74 rodzinom (113 osób w rodzinach).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie korzysta z żywności w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa”. W roku 2022 r. ze wsparcia skorzystało 1.200 osób, wydano łącznie 26.546 kg żywności. W roku 2023 do czasu kontroli wydano 215 skierowań dla 543 osób. Dystrybucja żywnością odbywa się na podstawie umowy zawartej między Bankiem Żywności w Nowych Bielicach a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Białogardzie. Dystrybucją produktów zajmują się pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie.

Gmina zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizowane są usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2 dzieci) na podstawie umowy z Centrum Rozwoju i Terapii Diada. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą również otrzymać skierowanie na zajęcia organizowane przez Powiatowy Dom Samopomocy i Warsztaty Terapii Zajęciowej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie od 2023 r. współpracuje z Mobilnym Zespołem Psychiatrycznym przy Centrum Zdrowia Psychicznego w Białogardzie, wskazując osoby, które wymagają wsparcia psychiatrycznego w miejscu zamieszkania.

Ośrodek współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej: ze Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce w zakresie wsparcia osób korzystających z pomocy GOPS (pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna), a także ze Stowarzyszeniem „Razem w Przyszłość” w zakresie pomocy dzieciom, młodzieży i rodzinom w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym, tworzeniu więzi rodzinnych oraz wspieraniu osób starszych i wykluczonych społecznie.

Gmina Białogard nie posiada własnych punktów poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Z bezpłatnej pomocy prawnej może skorzystać osoba, która nie jest w stanie ponieść kosztów płatnej porady prawnej oraz złoży oświadczenie osobie udzielającej pomocy prawnej w Starostwie Powiatowym w Białogardzie od poniedziałku do piątku w godzinach 15:00-19:00.

W okresie objętym kontrolą w GOPS zawarto 8 kontraktów socjalnych. Podczas kontroli przeanalizowano 4 z nich. W dwóch przypadkach klient nie wywiązał się ze zobowiązań kontraktu, a jeden wywiązał się częściowo. Pozostałe zrealizowano zgodnie z założeniami. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt oraz po jego zakończeniu, o ile osoba pozostawała w systemie pomocy społecznej.

Ośrodek włącza się w działania Gminy Białogard przy organizowaniu corocznych dożynek gminnych oraz organizuje spotkanie integracyjne - „Gminną Wigilię pod gwiazdami” dla mieszkańców gminy Białogard przed świętami Bożego Narodzenia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Białogardzie w zakresie upowszechniania ofert pracy. Na stronie PUP oraz profilu społecznościowym Facebook znajdują się aktualne oferty pracy oraz szkolenia, które są przedstawiane podopiecznym GOPS przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej oraz podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego, jak również przez asystenta rodziny podczas pracy z rodziną. Osoby zainteresowane otrzymują od pracowników Ośrodka oferty pracy, wspólnie je analizują i dopasowują do posiadanych kompetencji. W roku 2023 jedna osoba korzystała z zatrudnienia socjalnego w ramach Centrum Integracji Społecznej w Białogardzie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie udziela pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego w postaci pomocy finansowej (zasiłki celowe, okresowe, stałe, w zależności od spełnionych warunków uzyskania tych świadczeń), pracy socjalnej, a także żywności w ramach POPŻ.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 4 lipca 2018 r. (Znak: K-S-1.431.1.6.2018.ML). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie: udzielano schronienia zgodnie z zasadami określonymi w art. 48a i 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej (przed wydaniem decyzji w sprawie przeprowadzono wywiady i zawierano kontrakty socjalne), terminowo sporządzano rodzinne wywiady środowiskowe, prawidłowo i w ujednolicony sposób naliczano odpłatności za świadczenia niepieniężne. Zalecenia zostały zatem zrealizowane.

**W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości oraz uchybień
odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.**

Właściwy podpis na oryginale

Do wiadomości:
Pan Jacek Smoliński
Wójt Gminy Białogard